



Konijnenopvang
HILLEGOM

Alles over je konijn

**Wat fijn
dat je één
of meerdere
konijnen bij
Konijnenopvang
Hillegom hebt
geadopteerd!**



Inleiding

Wat fijn dat je één of meerdere konijnen bij Konijnenopvang Hillegom hebt geadopteerd!

In dit boekje zetten we alle informatie over verzorging, voeding, huisvesting, een maatje, gedrag en gezondheid voor je op een rij. De informatie is voornamelijk gebaseerd op onze ervaringen met konijnen en veelgestelde vragen van (beginnende) konijneneigenaren. Met dit boekje denken we dat jij en je konijn(en) nog meer plezier aan elkaar kunnen beleven.

In het boekje spreken we vaak over "hij" als het om het konijn gaat. In dit geval bedoelen we zowel de ram als de voedster of meerdere konijnen tegelijk.



Stichting Konijnenopvang Hillegom

Veenenburgerlaan 23

2182 DA Hillegom

06-12155298 (tijdens openingstijden)

www.konijnenopvanghillegom.nl

info@konijnenopvanghillegom.nl



Volg ons:

[konijnenopvanghillegom](https://www.facebook.com/konijnenopvanghillegom)



Inhoud

pag 5 Hoofdstuk 1: Huisvesting

- Beschutting
- Ruimte
- Ontsnappen
- Inrichting ren
- Schoonmaken

pag 9 Hoofdstuk 2: Voeding

- Hooi
- Brokjes/korrels
- Groenvoer en kruiden

pag 11 Hoofdstuk 3: Sociale dieren

- Hoe leven wilde konijnen?
- Vertaling naar onze konijnen
- Koppelen

pag 13 Hoofdstuk 4: Konijnengedrag

- Lichaamstaal
- Territoriaal gedrag richting mensen
- Hok- of voernijd
- Leren
- Zindelijk maken
- Kunstjes en trucjes
- Prooidier
- Tam maken
- Optillen

pag 17 Hoofdstuk 5: Gezondheid

- Nagels knippen
- Vachtverzorging en verharing
- Inentingen
- Baarmoederproblemen
- Blindedarmkeutels
- Plakpoep
- Urine
- Gebit
- Hoe herken je een ziek konijn?
- Welke dierenarts?

pag 21 Hoofdstuk 6: 15 Weetjes over konijnen

pag 22 Hoofdstuk 7: Tot slot

pag 23 Algemene voorwaarden

**Het is belangrijk
dat konijnen
ergens beschut
kunnen zitten.**

Hoofdstuk 1: Huisvesting

Konijnen kunnen zowel binnen als buiten gehouden worden. De keuze voor een buiten- of binnenkonijn heb je ongetwijfeld al gemaakt. Konijnen zijn goed bestand tegen kou, ze kunnen er veel beter tegen dan wij. In de winter kunnen ze dan ook gewoon buiten blijven. Tegenwoordig kunnen de temperaturen echter flink oplopen. Het is belangrijk de konijnen hier goed tegen te beschermen. Haal buitenkonijnen eventueel tijdelijk naar een koelere plek binnen.

Beschutting

Het is belangrijk dat de konijnen ergens beschut kunnen zitten, dus droog en uit de wind. Voor de beschutting gebruiken de meeste mensen een konijnenhok, maar ook een "hondenhok" kan voldoen. Feitelijk maakt het niet zoveel uit: als ze maar voldoende ruimte hebben om allemaal binnen te kunnen liggen. Het konijnenhok vervangt bij onze huisdieren eigenlijk het



*Konijnen kunnen goed tegen kou.
Tegen warmte kunnen ze minder goed.*

gangenstelsel, waar konijnen van nature leven. Een gangenstelsel heeft meerdere in- en uitgangen, zodat de konijnen kunnen vluchten wanneer dat nodig is. Dit vluchten kan zowel voor roofdieren zijn als voor soortgenoten die de baas willen zijn. Zeker bij een groep konijnen is het raadzaam om meerdere uitgangen in het hok te hebben, zodat de konijnen weg kunnen komen als dat nodig is.

Vooraf voor de zomer is het belangrijk dat de konijnen schaduw hebben. Bij erg warme dagen kun je bijvoorbeeld tegels natmaken of een fles koud water neerleggen, zodat ze daar op of tegenaan kunnen gaan liggen. Dit geldt niet alleen voor konijnen die buiten gehouden worden, maar ook voor konijnen binnen.

Wanneer je je konijnen zowel buiten als binnen wilt houden, is het goed je te realiseren, dat bij grote temperatuurverschillen (winter) de konijnen niet van binnen naar buiten en andersom geplaatst kunnen worden. In de herfst en winter wordt de vacht van buitenkonijnen steeds dikker. Binnenkonijnen houden hun dunne vacht. Met een winterjas in huis gaan zitten is niet fijn en met een zomerjas buiten zitten als het koud is ook niet. Dat geldt ook voor de konijnen: ga ze dus niet van binnen naar buiten verplaatsen en andersom als de temperatuurverschillen groot zijn.

Ruimte

Voldoende ruimte is heel belangrijk voor konijnen. Konijnenhokken zijn eigenlijk altijd te klein, dus het is noodzakelijk dat de konijnen permanent los kunnen lopen. Kijk maar eens hoeveel pasjes een konijn in zijn hok kan zetten, dat zijn er niet veel. Een konijn op topsnelheid haalt 40 km/uur. Sluit de konijnen dus niet op in een hok of kooi, ook niet voor alleen de nacht of als je niet thuis bent. Een hok of kooi biedt dag en nacht toegang tot een voldoende grote ren.

We krijgen vaak de vraag hoeveel ruimte ze nodig hebben. Dat is altijd een lastige vraag, maar hoe meer ruimte ze krijgen, hoe fijner het voor ze is. Als richtlijn kun je aanhouden minimaal 4 m² per koppel kleine konijnen. Hoe groter de konijnen, hoe meer ruimte ze nodig hebben. Dus voor Vlaamse reuzen is veel meer ruimte nodig dan die 4 m².

Ontsnappen

Niet alleen bij ons is het gras bij de buren groener, ook voor konijnen geldt dat. Veel konijnen zijn erg goed in ontsnappen. Wanneer je gebruik maakt van een ren, zorg er dan voor dat deze hoog genoeg is. Konijnen hebben sterke achterpoten en kunnen daardoor heel hoog springen. Over een hekje van 60 cm springen ze met gemak heen. Gebruik een minimale hoogte van 80 cm en liever nog 1 m. Er zijn (puppy)rennen verkrijgbaar met deurtjes, dus dan hoef je zelf niet zo hoog te springen... Als de ren los staat, houd er dan rekening mee dat konijnen de ren ook kunnen optillen en er dan onderdoor gaan. Tentharingen of iets dergelijks verhelpen dit. Kijk ook goed naar de grootte van de mazen van de ren, konijnen kunnen door veel kleinere gaten kruipen dan je in eerste instantie zou denken.



Konijnen zijn ontsnappingskunstenaars.

Daarnaast kunnen konijnen ook erg goed graven. Op deze manier kunnen ze ontsnappen en niet iedereen wordt even blij als de tuin als tunnelstelsel wordt gebruikt. Als de konijnen in een ren zitten, zijn er twee effectieve manieren om gravend ontsnappen tegen te gaan: de ondergrond betegelen of gaas ingraven op een bepaalde diepte onder de grond. Bij het ingraven van gaas kunnen de konijnen toch nog lekker graven zonder zich uit te kunnen graven. Het nadeel is dat het gaas onder de grond op langere termijn kapot kan gaan en dat heb je vaak niet in de gaten.



Konijnen vinden tunneltjes erg leuk.

Inrichting ren

Konijnen zijn erg nieuwsgierig en vinden het leuk om dingen te ontdekken. Je kunt voor je konijnen de activiteit dus stimuleren door de inrichting van de ren, tuin of kamer. Wanneer je bijvoorbeeld je konijnen op harde ondergrond houdt, kun je een soort zandbak maken, zodat ze toch kunnen graven. Dit kan bijvoorbeeld door een zak zand op de stenen uit te storten of door een echte zandbak te maken (houd er in dat geval rekening mee dat er afwatering is, zodat het geen zwembad wordt als het gaat regenen).

Veel konijnen vinden buizen en tunnels erg leuk, je kunt zowel boven als onder de grond, binnen en buiten tunnels of buizen aanbieden. Daarnaast kun je verhogingen aanbieden, bijvoorbeeld met stenen of houten kratjes, waar de konijnen op kunnen springen. Maar ook dozen (let wel op dat je konijn hier niet te veel van eet), wilgentakken of ballen vinden veel konijnen leuk. Het verschilt natuurlijk per konijn wat ze wel en niet leuk vinden, maar hoe aantrekkelijker je hun verblijf maakt, hoe actiever ze zijn. Dat kan zelfs al heel simpel, door bijvoorbeeld de tunnels elke paar dagen op een andere plek te leggen.

Houd er bij binnenkonijnen rekening mee, dat ze graag ergens hun tanden in zetten. Scherm snoeren en meubels waar je geen tandafdrukken in wilt dus af van je konijnen.

Schoonmaken

Voor de gezondheid van je konijnen, maar ook tegen stank en ongedierte, is het belangrijk om regelmatig het verblijf schoon te maken. Meestal zijn konijnen zindelijk, ze doen hun behoefte vaak op één plek in het verblijf. Je kunt hier een rechthoekige toiletbak (driehoekige zijn vaak te klein) plaatsen gevuld met een goed absorberende bodembedekking die je makkelijk kan legen en schoonmaken. Eén keer per dag de toiletbak(ken) verschonen en eventueel keutels opvegen volstaat meestal en dan één keer per week het hele verblijf leeg- en schoonmaken met een niet-agressief schoonmaakmiddel (bijvoorbeeld schoonmaakazijn). Op deze manier is het niet veel werk, maar zitten de konijnen wel in een schone ruimte.



Haal 1x per dag de natte plekken uit het verblijf.



Het verteringsstelsel
van konijnen is
aangepast aan de
hele dag door eten.

Hoofdstuk 2: Voeding

Zoals je ongetwijfeld weet zijn konijnen planteneters. In planten zit relatief weinig voedingswaarde. Dat betekent dat planteneters een groot deel van de dag bezig zijn met eten. Hun verteringsstelsel is dan ook aangepast aan de hele dag door eten.

Hooi

Hooi is het belangrijkste onderdeel van het dieet van konijnen en dat mogen ze de hele dag door eten. Zorg voor een goede kwaliteit hooi, wat lekker ruikt (dus niet schimmelig) en waar zo min mogelijk stof in zit. Hooi is belangrijk voor een goede spijsvertering. Hoe meer hooi de konijnen eten, hoe beter hun spijsvertering werkt. Het werkt dan ook preventief tegen maag- en darmproblemen. Daarnaast zorgt hooi voor een goede slijtage van de tanden en kiezen. De tanden van konijnen groeien hun hele leven door. Dat betekent dat ze moeten afslijten. Door ruwvoer (hooi, gras) goed te knagen met hun tanden en te malen met hun kiezen wordt de natuurlijke slijtage bevorderd. Dit voorkomt dat konijnen problemen krijgen met hun gebit en goed kunnen blijven eten. Hooi eten gaat ook verveling tegen.

Brokjes/ korrels

Naast hooi krijgen de meeste konijnen nog aanvullend voer. Wij raden aan om hiervoor een goede kwaliteit korrels te voeren. Mengvoer is erg slecht voor konijnen. Ze eten vooral de lekkere dingen eruit, krijgen daardoor een onvolledig dieet binnen en vaak worden ze er erg dik van. Het is te vergelijken met elke dag fastfood eten.

Er zijn verschillende merken goed voer te verkrijgen met veel vezels en de nodige vitamines en mineralen (bijvoorbeeld Science Selective, Trovet, Beaphar). De konijnen hebben hier maar heel weinig van nodig (ongeveer 15 tot 20 gram per kilogram konijn per dag). Voor junioren tot 7 maanden oud hanteren wij een aangepast voedingspatroon. Informeer hiernaar in onze opvang.

Groenvoer en kruiden

Als aanvulling op het hooi en de korrels vinden konijnen groenvoer erg lekker. Gezonde soorten groenvoer zijn bijvoorbeeld andijvie, witlof, verse kruiden (selderij, munt, basilicum, koriander), wilgentakken (schietwilg), paardenbloembladeren, weegbreebladeren en gras. Wanneer je planten plukt in de berm, kijk dan uit met plekken waar honden uitgelaten worden vanwege de vervuiling van de planten met urine en hondenuitwerpsel. Dicht langs de weg kunnen de planten vervuild zijn door de uitlaatgassen en vooral fijnstof. Pas ook op met locaties waar wilde konijnen lopen vanwege ziektes, zoals rhd1, rhd2 en myxomatose. Geef geplukt, géén gemaaid, gras direct en wacht niet een tijdje. Gras kan dan gaan gisten in de maag.

Konijnen mogen iedere dag groenvoer hebben. Bouw het wel voorzichtig op zodat het verteringsstelsel eraan kan wennen en ze geen diarree krijgen. Ook gedroogde kruiden vinden konijnen vaak erg lekker. We verkopen in de opvang verschillende soorten. De meeste konijnen vinden in ieder geval gedroogde weegbree lekker. Snoepjes en koekjes, te verkrijgen in dierenwinkels, zijn vaak niet zo gezond voor konijnen, dus geef dat niet aan je konijnen. Ook fruit en wortels zijn minder goed, vanwege de hoeveelheid suiker. Konijnen mogen dit wel, maar niet teveel om te voorkomen dat ze te dik worden en diarree krijgen.



**Konijnen leven in
het wild altijd in
groepen. Het zijn
sociale dieren.**



Hoofdstuk 3: Sociale dieren

Konijnen zijn sociale dieren, dat wil zeggen dat ze (in het wild) in groepen leven. Doordat je de konijnen bij de opvang hebt gehaald, ben je je hier ongetwijfeld al van bewust. Je krijgt immers alleen een konijn mee als die een maatje heeft. Maar omdat dit zo belangrijk is voor konijnen willen we hier toch een hoofdstuk aan wijden.

Hoe leven wilde konijnen?

De situatie bij tamme konijnen is natuurlijk anders dan de situatie in het wild. Konijnen gedragen zich in veel gevallen nog wel zoals in het wild, zo ook als het om sociaal gedrag gaat. Daarom kijken we eerst even naar de situatie in het wild, zodat we van daaruit de vertaling kunnen maken naar de situatie bij ons thuis.

In het wild leven konijnen in familiegroepen, met een maximale grootte van ongeveer tien konijnen. Binnen deze groep bestaat een rangorde: jonge en zwakke dieren staan laag in de rangorde; sterke, oudere dieren staan hoog in de rangorde. De voedsters die hoog in de rangorde staan, graven holen in het midden van de kolonie: de veiligste plek. Konijnen die lager in de rangorde zitten, graven holen meer naar de rand van de kolonie. Op het moment dat jonge rammen vruchtbaar worden, worden ze weggestuurd uit de groep. Ze gaan vervolgens op zoek naar een andere groep, waar ze de voedsters kunnen bevruchten. Daardoor zijn rammen minder plaatsgetrouw dan vrouwtjes en minder territoriaal.

Uit deze korte beschrijving kunnen we een aantal dingen halen die ook gelden voor onze eigen konijnen:

- bij konijnen is een rangorde aanwezig.
- als je hoger in de rangorde staat, krijg je een betere plek.
- voedsters zijn meer territoriaal dan rammen.

Vertaling naar onze konijnen

Bij je eigen konijnen is ook een rangorde aanwezig. Bij het ene koppel is dit sterker te zien dan bij het andere koppel. Als de rangorde bepaald is, is het meestal rustig en accepteren ze elkaar in het hok en bij het voerbakje. Blijft het echter op bepaalde momenten onrustig (bijvoorbeeld met voeren), dan is het verstandig om een oplossing te bedenken. Dit kan bijvoorbeeld door een extra voerbakje te gebruiken, bij voorkeur op twee verschillende plekken. Maar ook een extra uitgang in het hok is dan noodzakelijk: het konijn dat onderaan in de rangorde staat, kan dan altijd weggomen. Op het moment dat je een groep hebt, is het verstandig om meerdere schuilplaatsen te hebben, zodat alle konijnen kunnen schuilen als ze dat willen. Ook kun je dan het beste voer op meerdere plaatsen aanbieden, zodat ze allemaal de kans krijgen om te eten. Doordat voedsters meer territoriaal zijn dan rammen, zijn de voedsters meestal de baas. Vooral in het voorjaar, wanneer ongecastreerde voedsters voortplantingsdrang krijgen, kunnen ze erg fel worden. De ram is hiervan nog wel eens de pineut, dus geef hem goed de ruimte.

Koppelen

Het nadeel van sociale dieren is dat ze bijna nooit tegelijk dood gaan. Een konijn alleen is niet gelukkig. Probeer in dat geval zo snel mogelijk een maatje te vinden voor je overgebleven konijn. Maar, zoals we boven al beschreven hebben, konijnen zijn territoriaal en ze hebben een rangorde. Dus konijnen zomaar samen zetten, kan tot ernstige gevechten leiden. Wij raden dan ook altijd aan om naar een opvang te gaan, die verstand heeft van het koppelen van konijnen, zodat je de grootste kans hebt op een goede match! Als je een stabiel koppel hebt, liggen de konijnen veel tegen elkaar aan, wassen elkaar en brengen veel tijd met elkaar door. Iets wat wij als mensen nooit op dezelfde manier aan ze kunnen geven.

**Wil je een
konijn begrijpen?
Kijk dan naar
zijn lichaamstaal.**



Hoofdstuk 4: Konijnengedrag

Konijnen maken normaal gesproken weinig geluid. Als ze geluid maken (gillen), dan is dat eigenlijk altijd een teken van doodsangst of extreme pijn. Ook kunnen ze grommen, geluid dat je met name bij hoknijd hoort. Wil je een konijn begrijpen, dan luister je niet, maar kijk je naar de lichaamstaal en het gedrag. Het vorige hoofdstuk behandelde al één en ander van konijnengedrag, namelijk het sociale gedrag.

Maar niet alleen het sociale gedrag is belangrijk om konijnen te begrijpen. Konijnen zijn prooidieren, oftewel ze kunnen worden opgegeten door roofdieren. Veel aspecten van konijnengedrag hebben daarmee te maken. We gaan in dit hoofdstuk dieper in op konijnengedrag, zodat je beter begrijpt waarom je konijnen zich op een bepaalde manier gedragen.

Lichaamstaal

Een gezond konijn is alert, eet goed en reageert op nieuwe prikkels van buitenaf. Dit betekent niet dat je konijnen de hele dag actief zijn. Konijnen zijn vooral in de schemering en 's nachts actief, waardoor voldoende ruimte voor beweging dus niet alleen overdag belangrijk is. Overdag liggen ze vaak rustig, soms zelfs helemaal plat op hun zij of languit gestrekt op hun buik. Dit is normaal konijnengedrag. Konijnen die goed in hun vel zitten en voldoende ruimte hebben, laten



Een blij konijn maakt binkies.

dit regelmatig zien door rond te rennen en zogenaamde binkies (sprongetjes) te maken. Bij oudere konijnen wordt dit vaak wat minder, maar ook dan kan het nog aanwezig zijn.

Ook zie je ze regelmatig op hun achterpoten staan. Op deze manier kunnen ze goed de omgeving in de gaten houden. Een ander konijnengedrag wat je regelmatig kunt waarnemen, is stampen met de achterpoot. Konijnen stampen op het moment dat er gevaar dreigt of ze de situatie niet helemaal vertrouwen. Dit gedrag vormt een waarschuwing voor hun soortgenoten: let op, er is iets aan de hand.

Territoriaal gedrag richting mensen

Zoals in het vorige hoofdstuk al beschreven is, zijn konijnen territoriaal en is er een rangorde aanwezig. Dit gedrag vertonen ze niet alleen onderling, maar ook tegen mensen. Konijnen reageren vanuit hun instinct en zullen dus gedrag richting ons laten zien wat ze ook naar andere konijnen laten zien. De meeste konijnen zijn niet heel onderdanig en niet heel dominant. Een onderdanig konijn zal niet snel proberen de baas te zijn. Ze zijn vaak vrij rustig in de omgang. Een konijn dat dominant is en de baas wil zijn, kan het dominante gedrag ook naar ons vertonen. Dit gedrag is goed te herkennen: het konijn doet zijn staart recht omhoog op de rug, vaak is de kont ook wat hoger. Konijnen met rechtopstaande oren doen de oren plat op de rug. Meestal rennen ze met de kop uitgestoken naar het konijn of de persoon waar zij de baas over willen zijn. Ze kunnen dan ook echt bijten of met de poten slaan.

Heb je een konijn dat vrij dominant is, dan moet je goed in je achterhoofd houden dat er bij groepsdieren maar één de baas kan zijn. En het is het handigst als jij dat bent.... Wil je konijn je aan de kant duwen? Dan kan dat betekenen dat hij de baas wil zijn. Hou je arm, been

of wat hij dan ook probeert weg te duwen, gewoon op de plek en laat het niet wegduwen. Blijft het konijn tegen je aan duwen, duw je konijn dan weg. Dat hoeft niet met kracht te gebeuren, maar een zacht duwtje, zodat je het konijn wegduwt. Sla of schop je konijn nooit!

Hok- of voernijd

Hoknijd of voernijd zijn bekende vormen van dominant en/of territoriaal gedrag. Op het moment dat jij je hand in het hok steekt of het konijn wilt voeren, valt het konijn aan. Het konijn wil hiermee zeggen dat je uit zijn territorium moet blijven, dat hij de baas is. De oorzaak hiervan ligt bijna altijd in het gebrek aan ruimte dat het konijn heeft of in het verleden heeft gehad. Vertoont je konijn hok- of voernijd, ga dan in eerste instantie na of je de huisvesting nog kunt verbeteren. Heeft je konijn genoeg ruimte en genoeg te doen? Geef het dan even de tijd. Gedrag dat hij al een tijd vertoont, gaat niet opeens weg. Vertoont het konijn na een paar weken nog steeds hoknijd, neem dan contact op met de opvang voor advies.

Leren

Een groot voordeel van sociale dieren is dat ze gewend zijn om van elkaar te leren. Dat betekent dus ook dat jij je konijn dingen kunt leren! Bij het aanleren van bepaald gedrag moet je ervoor zorgen dat het konijn het gewenste gedrag associeert met iets leuks. Voor konijnen betekent dat: iets lekkers (bijvoorbeeld een brokje)!

Zindelijk maken

Konijnen zijn van zichzelf meestal zindelijk: ze doen hun behoefte vaak op een vaste plek. Wil je werken met een w'kje? Dan is het handigst om die te plaatsen op de plek die het konijn heeft uitgekozen om zijn behoefte te doen. Let op de vorm van het toilet, een rechthoekige vorm is beter dan een driehoekige, en gebruik een goed absorberende bodembedekking. Maar het kan ook zijn

dat je hem wilt leren op een bepaalde plek zijn behoefte te doen. Je kunt dit op passieve of op een actieve manier aanleren, waarbij de passieve manier een kleinere kans van slagen heeft dan de actieve. Bij de passieve manier zorg je ervoor dat je hooi aanbiedt op de plek waar je wilt dat ze hun behoefte doen. Konijnen plassen en keutelen namelijk graag tijdens het hooi eten. Bij de actieve manier leid je het konijn iedere keer dat je ziet dat hij gaat plassen of keutelen naar de gewenste plek en belooft hem met een brokje. Dit betekent echter dat je er echt bij moet blijven en dat je het consequent moet doorzetten.

Kunstjes en trucjes

Er zijn mensen die het leuk vinden om hun konijnen kunstjes (agility) te leren of bijvoorbeeld voer te verstoppen. Ook hierbij maak je gebruik van het leervermogen van het konijn en het belonen van gewenst gedrag met behulp van voer. Het verstoppen van voer (brokjes) kan natuurlijk gewoon tussen het hooi. Maar je kunt het ze ook wat moeilijker maken, bijvoorbeeld door het te verstoppen in speciaal daarvoor ontwikkeld speelgoed, onder (niet te zware) potjes, in doosjes enzovoort. Het leren van kunstjes kan bijvoorbeeld bestaan uit het doen van parcoursjes met je konijn: springen over hindernissen, door tunnels rennen, slalommen. Dit is allemaal te leren met behulp van beloning. Het voert te ver om hier uitgebreid op in te gaan, maar wil je er meer over weten, dan is er bij de opvang altijd wel iemand die je meer informatie kan geven. Ook is er informatie op internet en in boeken over dit onderwerp verkrijgbaar.

Prooidier

Het konijn is een prooidier, waaruit veel van het gedrag te verklaren is. Het betekent dat het konijn in meer of mindere mate op zijn hoede is. Het ene konijn heeft dit sterker dan het andere, afhankelijk van het soort konijn, maar ook van hetgeen het konijn aan positieve en nega-

tieve ervaringen heeft meegemaakt. Bij een konijn dat in een spannende situatie terecht komt, neemt het instinct het over: hij komt in de overlevingsmodus. Hij zal in de meeste gevallen proberen te vluchten en zich te verstoppen. In het wild zou het konijn proberen het hol in te vluchten of, als dat niet mogelijk is, zich te verstoppen onder begroeiing. Bij ons betekent dat, dat het konijn probeert te vluchten naar een plek die hij als veilig ziet. Dit kan het hok betekenen, maar ook bijvoorbeeld achter een struik. Kan het konijn niet meer vluchten dan kan het zijn dat het konijn probeert te “vechten”. Hij kan bijten, krabben en met zijn poten slaan. Dit gebeurt puur instinctief: de reactie van een prooidier dat niet opgegeten wil worden. Het slaan met de poten kan zo heftig zijn dat hij zijn eigen rug breekt. Een andere mogelijkheid is dat het konijn als het ware bevriest. Hij blijft heel stil zitten en reageert bijna nergens meer op. Ook dit gebeurt instinctief: als je heel stil blijft zitten, ziet je belager je hopelijk niet en kun je het overleven.

Tam maken

Van nature is een konijn ook op zijn hoede voor mensen, dat kunnen immers ook vijanden zijn. Het konijn moet dus leren dat wij niet gevaarlijk zijn. Sommige konijnen hebben dit van jongs af aan mee gekregen en zijn dus erg tam. Bij andere konijnen is dit niet het geval, maar het is vaak goed mogelijk om ze alsnog tam te maken. En ook in dit geval geldt weer: belonen met iets lekkers! Dus in plaats van tijdens voertijd het eten in het bakje te geven, ga je bij de konijnen zitten en voer je ze uit de hand. Dit kun je met brokjes doen, maar ook met groenvoer. De konijnen zullen al heel snel in de gaten hebben dat jij degene bent die ze eten komt brengen. Ze gaan jou dus associëren met iets lekkers en ook bij konijnen gaat liefde door de maag! Komen ze rustig bij je eten, dan kun je een stap verder gaan en ze gaan aaien tijdens het eten. Kijk hierbij goed naar het gedrag van het konijn: doe dit alleen als het konijn niet angstig is. Van

daaruit kun je het steeds een stukje verder uitbouwen, totdat je konijn ook te aaien is zonder dat je voer bij je hebt. Neem hiervoor de tijd en blijf goed naar je konijn kijken, zodat je niet te snel gaat! Bij sommige konijnen is het bijna onmogelijk om ze tam te krijgen. Het gaat in dat geval heel vaak om konijnen waarbij één van de (groot)ouders nog wild was.

Optillen

Veel mensen willen hun konijn graag optillen. Ons advies is altijd om dit zoveel mogelijk te vermijden. Een konijn dat onder natuurlijke omstandigheden “opgetild” wordt, is namelijk gepakt door een roofdier en wordt waarschijnlijk opgegeten. Dus ook bij optillen neemt bij konijnen vaak het instinct het over: het konijn denkt dat het opgegeten wordt en heeft hier dus veel stress van. Sommige konijnen zijn vanaf kleins af aan veel opgetild en zijn eraan gewend geraakt, maar het gros van de konijnen vindt optillen echt niet leuk! Soms wil je echter het konijn kunnen controleren voor de gezondheid, moet het geënt of verplaatst worden. In dat geval ont-kom je er niet aan. Probeer het konijn dan met twee handen te pakken. Als hij opgetild is, ondersteun dan voor zijn rug en jouw veiligheid zo snel mogelijk de achterpoten, zodat hij daarmee niet meer kan trappen. Pak het konijn niet bij het nekvel, dat is niet fijn voor het konijn, hij kan er zelfs blauwe plekken van krijgen!



Ondersteun altijd de achterpoten.

**Weet op welk
moment je het
beste een
dierenarts kunt
raadplegen.**



Hoofdstuk 5: Gezondheid

De bedoeling van dit hoofdstuk is tweeledig: enerzijds gaat het over preventieve zorg, dus hoe voorkom je dat je konijn ziek wordt. Anderzijds gaat het over het herkennen van een ziek konijn. We gaan in dit hoofdstuk uitdrukkelijk niet op de stoel van de dierenarts zitten. We gaan dus ook niet allerlei ziektes behandelen, voor het stellen van een diagnose hebben we immers dierenartsen. Maar we vinden het wel belangrijk dat je weet op welk moment je het beste een dierenarts kunt raadplegen.

Nagels knippen

Bij konijnen die veel beweging krijgen en buiten lopen, slijten de nagels vaak vanzelf. Controleer dit echter wel een aantal keren per jaar. Te lange nagels kunnen ingroeien en vergroeiingen van de tenen/ poten veroorzaken. Binnenkonijnen hebben vaker last van lange nagels en moeten extra gecontroleerd worden.



Gebruik altijd een speciale nagelschaar.

Aan de voorpoten heeft het konijn vijf nagels (één zit er wat hoger aan de binnenkant) en aan de achterpoten vier. Zijn ze te lang, dan is knippen noodzakelijk. Gebruik hiervoor een speciale nagelschaar, verkrijgbaar bij de dierenwinkel. De nagels splijten dan niet.



Bij lichtgekleurde konijnen is het zogenaamde leven in de nagel vaak goed te zien. De nagels zijn ook lichtgekleurd en je ziet tot waar de bloedvaten lopen. Knip de nagels af voordat het leven begint. Bij donkere konijnen is het leven lastiger te zien. Soms helpt het om met een lampje op de nagels te schijnen. Zie je het leven niet? Knip de nagels dan niet te kort, in ieder geval niet voorbij het begin van de vacht. Mocht je per ongeluk in het leven knippen, dan overleeft het konijn dat heus wel. Het kan behoorlijk bloeden, maar dit stopt normaal gesproken vanzelf.

Vachtverzorging en verharing

Bij kortharige konijnen is vachtverzorging meestal niet nodig. Bij langharige konijnen is dit wel nodig. Minimaal één keer per week borstelen is noodzakelijk en daarnaast is het wegnippen van klitten belangrijk. In de opvang zijn speciale borstels verkrijgbaar.



Konijnen verharen meerdere keren per jaar. Er zijn verschillende manieren waarop ze kunnen verharen. Een veel voorkomende vorm is dat het lijkt of ze de vacht afstropen: de verharing gaat van voor naar achter, waarbij er echt een lijn zichtbaar is tussen de oude en de nieuwe vacht. Een andere mogelijkheid is dat ze over het hele lichaam haren verliezen, vaak in hoeveelheid minder dan wanneer ze de vacht "afstropen". Bij deze vorm van verharing duurt het vaak vrij lang voordat ze alle haren kwijt zijn. Verhaart je konijn, dan is het verstandig om het konijn daarbij te helpen door losse haren weg te aaien met een natte hand. De verharing kost veel energie voor het konijn. Door te helpen versnel je het proces. Daarnaast likt het konijn vaak aan zijn vacht. Hierdoor krijgt hij ook haren binnen, wat haarballen kan veroorzaken in de darmen. En dat kan weer voor verstoppingen zorgen, wat dodelijk kan zijn.

Soms zie je veel schilfers of kale plekken bij het konijn. In dat geval is er iets aan de hand en het konijn heeft er last van. Neem dan contact op met de dierenarts. Deze kan dan bepalen of het nodig is om langs te komen, of dat je een middelje kan halen, waarmee je het konijn kunt behandelen.



Neem bij schilfers of kale plekken contact op met de dierenarts.

Inenting

Ook voor konijnen geldt: voorkomen is beter dan genezen. De konijnen bij de opvang worden allemaal geënt tegen myxomatose, rhd1 en rhd2 (ook wel vhs1 en vhs2 genoemd). Deze ziekten zijn dodelijk en in de meeste gevallen niet behandelbaar. Door de enting kun je dus voorkomen dat je je konijnen verliest. Let erop dat de enting jaarlijks herhaald moet worden. De enting is verkrijgbaar bij de dierenarts, maar ook bij de opvang houden we met medewerking van de dierenarts entdagen.

Baarmoederproblemen

Voedsters hebben een verhoogde kans op baarmoederontstekingen en -tumoren. Om dit te voorkomen is er maar één remedie en dat is castreren (vaak steriliseren genoemd), waarbij zowel de baarmoeder als de eierstokken verwijderd worden. Bijkomend voordeel is dat de voedsters minder last van hun hormonen krijgen. Ze kunnen er rustiger van worden, zeker in het voorjaar als ze zich willen voortplanten. Ongecastreerde voedsters kunnen dan erg vervelend zijn, ze gaan veel op de ram rijden, worden chagrijnig en/of gaan nestjes bouwen (schijnzwanger).

Blindedarmkeutels

Konijnen hebben twee soorten keutels: de gewone keutels, die je normaal in het hok vindt, en de zogenaamde blindedarmkeutels. Konijnen verteren hun voedsel op een andere manier dan



Blindedarmkeutels

wij dat doen. De blindedarm vormt hierbij een belangrijk orgaan, waarin bacteriën helpen bij de vertering van moeilijk af te breken plantaardig voedsel. De blindedarm ligt vrij ver achterin het totale darmkanaal,

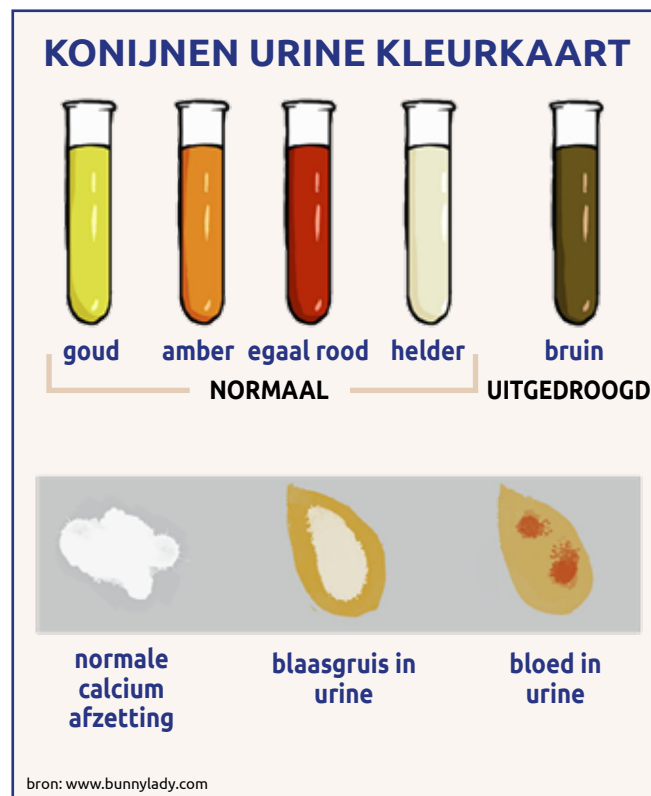
voorbij de dunne darm. In de dunne darm worden veel voedingsstoffen opgenomen. Maar bij konijnen zijn deze voedingsstoffen pas beschikbaar als ze in de blindedarm zijn afgebroken. Om deze voedingsstoffen op te kunnen nemen in de dunne darm produceert het konijn de blindedarmkeutels met de betreffende voedingsstoffen. Het konijn eet deze keutels vervolgens op, waarna de voedingsstoffen alsnog in de dunne darm opgenomen kunnen worden.

Plakpoep

Soms zijn de (blindedarm)keutels erg zacht, bijvoorbeeld door een plotselinge verandering in het dieet of doordat het konijn te veel suiker (wortel, appel), groenvoer of mengvoer heeft gehad. Of het konijn krijgt medicatie. Dan kan de zogenaamde plakpoep ontstaan, die aan het kontje van het konijn plakt. Dit is natuurlijk niet fijn voor het konijn, maar kan ook echt gevaarlijk zijn, vooral in de zomermaanden. Vliegen kunnen hun eitjes leggen in de plakpoep, waarna de maden zich bij het konijn een weg naar binnen kunnen eten. Dit proces kan heel snel gaan, zelfs binnen een dag als de temperaturen hoger zijn! In het ergste geval overleeft het konijn dit niet. Heeft je konijn plakpoep? Ga dan na of het dieet goed is en pas het desnoods aan. Doe dit voorzichtig, zodat de verandering niet ineens te groot is en hou altijd in gedachten dat hooi de basis vormt. Controleer minimaal één keer per dag (bij voorkeur zonder optillen) of het kontje van je konijn schoon is. Is het vies? Maak het konijn dan schoon of knip wat vacht weg. Let erop dat je met wassen de vacht niet te nat maakt. Vochtige, klamme vacht trekt vliegen namelijk nog meer aan. Preventief kun je het konijn inspraken met anti-myiasis of no-myiasis. Dit is verkrijgbaar bij de dierenarts of dierenwinkel. Maar ook in dat geval geldt dat het belangrijk is het konijn te controleren, dit middel werkt namelijk niet voor 100%.

Urine

De kleur van de urine van een konijn kan variëren van bijna helder geel tot zeer donker oranje of zelfs rood. De kleur wordt geproduceerd door een pigment voortkomend uit voeding. Bepaalde voedingsstoffen zorgen voor een donkere of roedere urine, denk bijvoorbeeld aan bietjes of wortel (caroteen). Heel normaal dus. Maar ook verandering van voeding, stress, ziekte of medicatie kunnen leiden tot een afwijkende kleur. Ook calcium wat in de urine uitgescheiden wordt speelt een rol in de kleur, helderheid en dikte. Wijk het gedrag van je konijn af, bijvoorbeeld moeite hebben met plassen, pijnverschijnselen, extreem veel drinken en plassen, raadpleeg dan een dierenarts.



Gebit

Het gebit van het konijn groeit altijd door. Dat betekent dat het gebit dus ook altijd slijt. Zoals eerder besproken gebeurt dit vooral door het eten van hooi. Ook de betere merken korrels dragen bij aan de slijtage. Knaagstenen, verkrijgbaar in veel dierenwinkels, zijn dodelijk voor konijnen! Koop deze dus niet voor het afslijten van de tanden van je konijn. Dit kan bijvoorbeeld blaasstenen en blaasgruis veroorzaken. Bij sommige konijnen groeien de tanden en/of kiezen niet helemaal netjes op elkaar. Dit zorgt er dus ook voor dat de tanden/ kiezen niet netjes afslijten. Als het konijn niet goed eet, vermagert of niet door blijft eten, kan het zijn dat de tanden en/of kiezen niet goed zijn. In dit geval kan de dierenarts de tanden of kiezen van het konijn vijlen of slijpen, zodat het konijn wel goed kan eten. Tand en kiezen mogen vanwege het risico op splijten en als gevolg daarvan ontstekingen niet geknipt worden. Als de voortanden erg slecht zijn en ze constant door blijven groeien, is het zelfs mogelijk ze te laten trekken (anders moeten ze iedere paar weken geslepen worden). Het probleem is dan opgelost en het konijn redt zich prima zonder voortanden. Alleen het groenvoer moet je dan in reepjes snijden.



Een dierenarts slijpt de voortanden.

Hoe herken je een ziek konijn?

Als een konijn niet eet, is er altijd iets aan de hand. Het kan dus aan de tanden liggen, zoals hierboven beschreven, maar er zijn veel meer oorzaken mogelijk. Ga je je konijn voeren en wil hij niet eten? Kijk dan goed naar zijn gedrag. Het kan zijn dat hij ergens van geschrokken is en dat hij daardoor even niet wil eten. Honger overwint

normaal gesproken al snel van angst. Wacht dus even van een afstandje af wat je konijn gaat doen. Gaat je konijn al snel weer eten en gedraagt hij zich dan weer normaal, dan is hij waarschijnlijk ergens van geschrokken.

Blijft hij echter stil in een hoekje zitten, reageert hij nauwelijks, of wil hij wel eten, maar lukt het gewoon niet? Dan is er meer aan de hand! Knarsetanden en soms zelfs gillen zijn duidelijke uitingen van pijn. Onderneem zo snel mogelijk actie: een konijn dat niet eet, kan binnen 24 uur dood zijn! Ook van de pijn kunnen konijnen dood gaan. Hoe sneller je erbij bent, hoe groter de kans dat het konijn herstelt. Ga hiermee niet zelf aan de slag, maar bel een dierenarts en vertel duidelijk wat er aan de hand is. Een goede dierenarts ziet dit als spoed en zal je meteen laten komen. Er zijn ook andere kenmerken die erop kunnen duiden dat je konijn iets onder de leden heeft. Bij de volgende symptomen is het ook belangrijk zo snel mogelijk de dierenarts te bellen: scheve kop, één of twee slepende achterpoten, branderige, kale plekken op het kontje, moeilijk of niet kunnen plassen en uiteraard bij verwondingen. Als je bloed vindt, maar geen verwondingen ziet (afgebroken nagels kunnen ook erg bloeden), dan kan het van binnenuit komen. Hou het dan goed in de gaten.

Welke dierenarts?

Tot slot: ga je met je konijn naar een dierenarts, zeker je er dan van dat je dierenarts konijnkundig is. Alle dierenartsen mogen konijnen behandelen, maar niet alle dierenartsen zijn hierin even goed. Konijnen nemen een beperkt onderdeel van de opleiding in, maar zijn totaal andere dieren dan honden of katten. Wij werken samen met Dierenkliniek Muiderbos in Hoofddorp. Van deze dierenartsenpraktijk weten wij zeker dat ze konijnkundig zijn en wij raden dan ook aan daarheen te gaan. Mocht je nog aanvullende vragen hebben of informatie willen, neem dan contact met ons op.

Hoofdstuk 6: 15 Weetjes over konijnen

1

Konijnen hebben geen zweetklieren en kunnen niet zweten. Ze moeten hun warmte kwijtraken via de oren.

2

Een konijn kan gemakkelijk 7-8 jaar worden, sommige worden 10 jaar of ouder.

3

Als een konijn zijn blindedarmkeutels niet opeet, kan dit zowel komen door een voedingsprobleem als een lichamelijke oorzaak.

4

Een konijn is geen knaagdier, maar behoort tot de haasachtigen en heeft extra stifttanden. Knaagdieren hebben dat niet.

5

Door de vele suiker zijn wortels niet zo gezond voor konijnen. Een stukje van 1-2 cm 2x per week is genoeg.

6

Als een konijn stamp, is het een waarschuwingssignaal voor dreigend gevaar.

7

Als konijnen zich heel ontspannen voelen, kunnen konijnen zich plots op hun zij of rug werpen. Dit wordt ook wel 'dead-bunny flop' genoemd.

8

De urine van konijnen is meestal dik en geel, maar kan ook oranje of zelfs rood van kleur zijn.

9

Konijnen begroeten elkaar vaak door hun koppen tegen elkaar te duwen.

10

Konijnen zijn gek op speeltjes. Zo vervelen ze zich niet.

11

Grotere konijnensoorten zijn beter geschikt voor kinderen. Ze zijn minder angstig en moeilijker op te tillen.

12

Na honden en katten worden konijnen het meest in een opvang achtergelaten. Drie woorden: Koop niet, adopteer!

13

Konijnen markeren voorwerpen met hun kin. Ze hebben klieren onder hun kin en bakenen zo hun territorium af.

14

Omdat konijnen niet kunnen braken hebben ze een hoger risico op verstopping van het darmstelsel door haarballen.

15

Konijnen hebben een sterk geheugen. Ze onthouden plaatsen waar ze al eerder zijn geweest en onaangename ervaringen vergeten ze niet snel.

Hoofdstuk 7: Tot slot

Wij hebben de informatie in dit boekje met zorg samengesteld, gebaseerd op onze jarenlange ervaring met konijnen en hun (nieuwe) baasjes. Mocht je nog aanvullende vragen hebben of informatie willen, neem dan contact met ons op.

De informatie die wij geven gaat uiteraard niet in op de specifieke situatie bij jou thuis. Blijf dus altijd goed nadenken wat je doet. Wij stellen ons niet aansprakelijk voor eventueel ontstane schade aan jouw bezittingen en/of konijnen.

Tot slot willen wij je heel veel plezier wensen met je konijnen!



Algemene voorwaarden

U heeft zojuist een of meerdere konijnen uit onze opvang geadopteerd. Hieronder kunt u nog eens nalezen hoe wij werken, wat we van u als nieuwe eigenaar verwachten en wat u kunt doen als u vragen heeft over een opvangkonijn. Wij hopen dat u veel plezier van en met ze gaat hebben!

- Wij verwachten van nieuwe eigenaren dat zij de konijnen een konijnwaardig leven geven. Dit houdt in dat de konijnen samenwonen met een soortgenoot, dagelijks voldoende beweging krijgen door ruime huisvesting en dat ze goede voeding en indien nodig medische verzorging krijgen.
- Met konijnen uit de opvang mag niet gefokt worden.
- Mocht een bij ons geadopteerd konijn binnen twee weken na adoptie medische problemen krijgen dan kunt u contact met ons opnemen. Indien nodig gaan wij met het dier naar onze dierenarts, hiervoor maken wij dan zelf een afspraak. Op eigen initiatief gemaakte medische kosten (bij onze of uw eigen dierenarts) worden niet door ons vergoed. Konijnenopvang Hillegom bepaalt of het konijn op onze kosten naar de dierenarts kan.
- Het koppelen van konijnen en eventueel verblijf van uw konijn in de opvang is voor uw eigen risico. Wij koppelen met de beste intentie, ervaring en kennis die wij hebben, maar kunnen niet aansprakelijk worden gehouden voor verwondingen die de konijnen elkaar aanbrengen. Uiteraard proberen wij verwondingen te voorkomen, maar soms is het niet te voorspellen hoe konijnen zich gedragen.
- Als er thuis problemen zijn met de koppeling van uw konijn aan het opvangkonijn dan kunt u natuurlijk contact met ons opnemen. Wij zullen u dan zo goed mogelijk helpen met advies om de koppeling alsnog te laten slagen. Als dit niet lukt, maken we een afspraak voor een nieuwe koppeling.
- Indien u om wat voor reden dan ook niet meer voor uw konijnen kan zorgen dan kunnen de konijnen weer bij ons gebracht worden. Voorwaarde hiervoor is wel dat er in de opvang plaats is voor uw konijnen. Is dat niet het geval dan komt u op de wachtlijst terecht en worden uw konijnen opgeroepen wanneer er plek is. Bij afstand van konijnen hanteren wij een afstandsvergoeding.
- U kunt uiteraard altijd bij ons terecht met vragen over uw konijn(en), zowel wat betreft gezondheid, gedrag als vacht. Aarzel niet om contact met ons op te nemen als u vragen of problemen heeft met uw konijn(en)!

Konijnenwelzijn

Vijf vrijheden:

De Britse Farm Animal Welfare Council 1993

De vijf vrijheden
dienen als richtlijn
voor konijnenwelzijn

1. Vrij van honger en dorst

Ze hebben gemakkelijk toegang tot vers water en een adequaat rantsoen

2. Vrij van ongemak

Ze hebben een geschikte leefomgeving inclusief onderdak en een comfortabele rustplaats

3. Vrij van pijn, verwonding en ziekte

Er is sprake van preventie en een snelle diagnose en behandeling

4. Vrij van angst en stress

Er is zorg voor voorwaarden en behandelingen die geestelijk lijden voorkomen

5. Vrij om natuurlijk gedrag te vertonen

Ze hebben voldoende ruimte, goede voorzieningen en gezelschap van soortgenoten



Konijnenopvang
HILLEGOM

www.konijnenopvanghillegom.nl